

För kännedom:
Utbildningsnämnd eller motsvarande
Förvaltningschef inom utbildning

Kommunstyrelsen

Förslag på överenskommelse mellan länets kommuner om kostnadsdelning för särskild undervisning vid sjukhus

Rekommendation

Styrelsen beslutade vid sitt sammanträde den 21 mars 2013

att rekommendera kommunerna att teckna överenskommelse om kostnadsdelning för särskild undervisning vid sjukhus.

Ärendebeskrivning

Elever som på grund av sjukdom eller liknande skäl under en längre tid inte kan delta i vanligt skolarbete ska erbjudas särskild undervisning på sjukhus eller motsvarande institution. Särskild undervisning ska, enligt 24 kap, 17-19 §§ skollagen 2010:800, anordnas av den kommun där sjukhuset är beläget.

Specialpedagogiska myndigheten, SPSM, har regeringens uppdrag att varje år fördela statsbidrag till kostnaderna för sjukhusundervisning. Bidraget är till lönekostnader för lärartjänster och täcker inte kommunernas hela kostnad för särskild undervisning på sjukhus.

Länets tre sjukhuskommuner har hanterat den resterande kostnaden olika. KSL har därför fått i uppdrag av utbildningsberedningen att ta fram ett förslag på överenskommelse mellan länets kommuner om kostnadsdelning för särskild undervisning på sjukhus.

Syfte med särskild undervisning vid sjukhus

Syftet med undervisningen vid sjukhus är att kompensera för den undervisning som eleven inte kan delta i på grund av en sjukhusvistelse och att eleverna får möjlighet att inhämta de kunskaper som de går miste om.

Den nya utredningen "Utbildning för elever i samhällsvård och fjärr- och distansundervisning" SoU 2012:76 påpekar att alla barn som vårdas på sjukhus ska få tillgång till undervisning om det bedöms lämpligt utifrån deras allmänna situation och sjukdomstillstånd. Enligt utredningen har begreppet "en längre tid" som det står i skollagen spelat ut sin roll. Istället bör alla elever som vill få undervisning uppmuntras

oavsett vårdtid; "Att få koncentrera sig på att göra några skoluppgifter kan hjälpa till att hålla oron borta en stund." s 181 SoU 2012:76.

Omfattning i Stockholms län

Tre kommuner i länet bedriver särskild undervisning vid sjukhus, även kallat sjukhus-skola. År 2013 finns sex sjukhusskolor i länet; fyra i **Stockholms stad** (Sachsska barnsjukhuset, Panoramaskolan inom barn och ungdomspsykiatri, BUP, BUP Mellanvård och SCÅ för ätstörningar), en i **Solna stad** (Astrid Lindgrens Barnsjukhus) samt en i **Huddinge kommun** (Karolinska sjukhuset i Huddinge).

År 2012 har det totalt varit 455 elever i sjukhusskolorna och av dessa var 258 elever, 57 procent, från annan kommun än sjukhusskolans kommun. Tiden som eleverna fick undervisning varierade från 1 dag upp till ett år.

Finansiering

Enligt dagens ersättningssystem lämnas statsbidrag till kostnaderna för sjukhus-undervisning. De kommuner som anordnar sjukhusundervisning får ansöka om bidrag till lönekostnader för lärartjänster. Bidrag lämnas för den arbetstid som lärare använder för undervisning inklusive för- och efterarbete samt tid för mottagande och överlämnande av elever till hemskolorna.

Resterande del av kostnaden finansieras av kommunen själv, liksom för fortbildning och läromedel. Lokalerna svarar landstinget för.

Statlig utredning

Hög kompetens hos sjukhuslärarna

I SoU 2012:76 hänvisas till en enkätundersökning som visar att lärarkompetensen på sjukhusskolorna är hög och de flesta är speciallärare eller specialpedagoger.

Ett allt viktigare uppdrag för sjukhuslärarna är arbetet med övergången från sjukhuset till det egna hemmet och hemskolan. Sjukhusläraren får ofta ge konsultation till hemskolans lärare och även hemundervisning. De förändringar som skett inom sjukhusundervisningen, enligt undersökningen, är bland annat att vårdtiden minskat inom den somatiska vården, sjukdomstillstånden blivit mer komplexa, vårdlängden inom barnpsykiatri ökat och mer individriktad undervisning. Detta ställer höga krav på kompetens och erfarenhet hos sjukhuslärarna.

Nationella riktlinjer saknas

Det saknas riktlinjer för hur arbetet inom den särskilda undervisningen vid sjukhus bör bedrivas och vilka uppgifter som ingår i sjukhuslärarnas ansvarsområde. Det leder till att sjukhusundervisningen inte blir likvärdig för eleverna, enligt SoU 2012:76. Utredningen föreslår att Skolverket, i samarbete med SPSM, ska få i uppdrag att utarbeta allmänna råd eller stödmaterial för särskild undervisning vid sjukhus.

Statsbidraget täcker inte kostnaderna

SoU 2012:76 påpekar att de flesta av kommunerna som ansvarar för sjukhus-undervisning anser att de inte får full täckning för sina kostnader genom statsbidraget. Utredningens anser det angeläget att påpeka problemet men hade inte i uppdrag att göra en översyn av det finansiella systemet.

KSL svarar på remissen

KSL har fått i uppdrag av utbildningsberedningen att skriva ett remissvar på SoU 2012:76 på den del som handlar om särskild undervisning vid sjukhus.

Svaret ska förtydliga att statsbidraget inte täcker sjukhuskommunernas kostnader för sjukhusskolan och därför behöver höjas. SPSMs fördelningsnyckel på 424 000 kr per helårs lärartjänst borde för Stockholms län vara 590 000 kr år 2013. KSL ska även framföra sitt stöd för att allmänna råd och stödmaterial tas fram för att klargöra och förtydliga sjukhusundervisningens ansvar.

Förslag på kostnadsdelning i Stockholms län

Överenskommelsen föreslår att sjukhuskommunerna debiterar övriga kommuner för den resterande kostnaden, utöver statsbidraget, för särskild undervisning vid sjukhus, *se bilaga*.

Som stöd i arbetet har bland annat statistik från SPSM använts samt den statliga utredningen Utbildning för elever i samhällsvård och fjärr- och distansundervisning SoU 2012:76.

Kostnaden för sjukhusskolan år 2012 utöver statsbidraget

Stockholms stad	3 000 000 kronor
Solna stad	450 000 kronor
Huddinge kommun	250 000 kronor
Totalt	3 700 000 kronor

Kostnaden delas lika mellan kommunerna

Kostnaden består av de tre sjukhuskommunernas angivna kostnader, utöver statsbidraget, för de sex sjukhusskolorna som finns i länet.

Den totala årskostnaden utöver statsbidraget delas lika mellan länets 26 kommuner utifrån antal folkbokförda barn i åldern 7-18 år. Stockholm stad åtar sig att årligen fakturera kommunerna och därefter fördela vidare till Solna stad och Huddinge kommun. Kostnaden varierar varje år.

Det blir administrativt enkelt och kommunerna kan budgetera för kostnaden i förväg.

Dialog och förankring

Arbetet har presenterats och diskuterats med förvaltningscheferna för utbildning och med utbildningsberedningen. Utbildningsberedningen antog förslaget på överenskommelse om kostnadsdelning mellan länets kommuner den 20 februari liksom KSLs styrelse den 21 mars.

Tidsplan och uppföljning

Överenskommelsen gäller efter beslut i ansvarig nämnd och tillsvidare. Uppsägning av överenskommelsen sker genom beslut i ansvarig nämnd.

KSL ansvarar för uppföljning av överenskommelsen, cirka två år efter att den börjat gälla. Om en kommun säger upp överenskommelsen ska KSL utvärdera överenskommelsen och ta fram ett nytt förslag.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överläter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning. Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag från kommunstyrelse eller behörig nämnd.

Beslut om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande.

Överenskommelsen börjar gälla från och med nämndbeslut i respektive kommun.

Svarsperiod

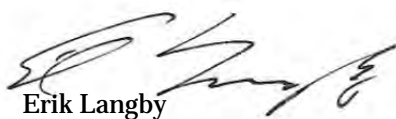
KSL önskar få kommunernas ställningstaganden senast 2013-07-01 med e-post till registrator@ksl.se

Frågor och information

För frågor med anledning av detta, välkommen att kontakta Karin Jacobsen, handläggare, tel 08-615 94 34, e-post karin.jacobsen@ksl.se

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Erik Langby
ordförande

Madeleine Sjöstrand
direktör

Bilaga

Förslag på överenskommelse om kostnadsdelning för särskild undervisning vid sjukhus mellan länets kommuner

Överenskommelse om kostnadsdelning för särskild undervisning vid sjukhus mellan länets kommuner

§ 1 SYFTE

Denna överenskommelse reglerar kostnadsdelningen mellan länets kommuner för särskild undervisning vid sjukhus.

§ 2 PARTER

Parterna är samtliga kommuner i Stockholms län.

§ 3 SÄRSKILD UNDERVISNING VID SJUKHUS

Barnen som vistas på sjukhus är både patienter och elever och omfattas av lagstiftningen inom både hälso- och sjukvården och skolan. Enligt skollagen ska den kommun där sjukhuset eller institutionen är belägen anordna den särskilda undervisningen.

Elever som vårdas på sjukhus är redan elever på en skola och undervisningen vid sjukhuset ska endast ses som ett komplement under tiden på sjukhuset. Hemkommunen ska ha kvar sitt uppföljningsansvar för sina skolpliktiga elever. Statens skolinspektion har ansvar för tillsynen.

Undervisningen vid sjukhus eller motsvarande institution ska

- kompensera för den undervisning som eleven inte kan delta i och ge eleverna möjlighet att inhämta de kunskaper som de går miste om på grund av en sjukhusvistelse
- ge alla barn som vårdas på sjukhus tillgång till undervisning om det bedöms lämpligt utifrån deras allmänna situation och sjukdomstillstånd
- ge alla elever den undervisning som är möjlig oavsett hur lång tid de vårdas på sjukhus

Utdrag ur skollagen(2010:800) 24 kap. 17-19 §§

17 § För sådana elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan som på grund av sjukdom eller liknande skäl under en längre tid inte kan delta i vanligt skolarbete och som vårdas på sjukhus eller en motsvarande institution ska särskild undervisning anordnas på sjukhuset eller institutionen. Sådan undervisning ska så långt det är möjligt motsvara den undervisning som eleven inte kan delta i.

18 § Särskild undervisning enligt 17 § ska inte ges en elev om den läkare som ansvarar för elevens vård avråder från det.

19 § Särskild undervisning enligt 17 § anordnas av den kommun där institutionen är belägen. Sådan undervisning ska stå öppen även för dem som fullgör skolplikt utanför skolväsendet.

§ 4 OMFATTNING I STOCKHOLMS LÄN

Tre kommuner i länet bedriver särskild undervisning vid sjukhus, även kallat sjukhusskola. År 2013 finns sex sjukhusskolor; fyra i **Stockholms stad** (Sachsska barnsjukhuset, Panoramasolan inom BUP, BUP Mellanvård och SCÄ för ätstörningar), en i **Solna stad** (Astrid Lindgrens Barnsjukhus) samt en i **Huddinge kommun** (Karolinska sjukhuset i Huddinge).

År 2012 har det totalt varit 455 elever i sjukhusskolorna och av dessa var 258 elever, 57 procent, från annan kommun än sjukhusskolans kommun. Tiden som eleverna var inskrivna varierade från 1 dag upp till ett år (*Statistik från Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM*)

§ 5 ERSÄTTNINGSSYSTEM

Enligt dagens ersättningssystem lämnas statsbidrag till kostnaderna för sjukhusundervisning från anslaget 1:6 Särskilda insatser på utbildningsområdet. I Specialpedagogiska skolmyndighetens, SPSM, regleringsbrev tilldelar regeringen medel till särskilda insatser inom skolområdet. De medel som SPSM beslutar om fördelas enligt förordningen (1991:931) om statsbidrag till särskilda insatser på skolområdet.

Enligt SPSMs tillämpning av förordningen får de kommuner som anordnar sjukhusundervisning bidrag till lönekostnader för lärartjänster. Bidrag lämnas för den arbetstid som lärare använder för undervisning inklusive för- och efterarbete samt tid för mottagande och överlämnande av elever till hemskolorna. Resterande del av kostnaden finansieras av kommunen själv, liksom för fortbildning och läromedel. Lokalerna svarar landstinget för.

§ 6 KOSTNADSDELNING

Statsbidraget täcker inte hela kostnaden för sjukhusskolorna. Länets tre sjukhuskommuner debiterar därför hemkommunen för elever som deltar i särskild undervisning vid sjukhus inom Stockholms län.

- Kostnaden består av de tre sjukhuskommunernas faktiska nettokostnader för särskild undervisning vid sjukhus utöver statsbidraget
- Kostnaden fördelas mellan länets kommuner utifrån antalet folkbokförda elever, 12 årskullar mellan 7 och 18 år
- Kommunerna debiteras årligen den uträknade kostnaden.

Stockholms stad åtar sig att årligen sammanställa kostnaden, debitera kommunerna och fördela till länets tre sjukhuskommuner.

År 2012 var den totala kostnaden 4,2 miljoner kronor utöver statsbidraget och år 2013 var summan 3,7 miljoner kronor. Summan varierar beroende på antal heltidstjänster och arbetsbelastning, se bilaga för fördelningen av 2012 års kostnad.

Definition sjukhusskola

Debitering sker endast för elever som deltar i särskild undervisning vid sjukhus enligt definition i skollagen och denna överenskommelse. Debitering sker endast för den undervisning som erhåller statsbidrag från SPSM enligt anslaget 1:6 Särskilda insatser på utbildningsområdet eller motsvarande.

§ 7 KONTAKT MELLAN SJUKHUSSKOLA, ORDINARIE SKOLA OCH VÅRDNADSHAVARE

För att underlätta för eleven, familjen, personalen på sjukhuskolan och i hemkommunen ska det finnas skriftliga och kända rutiner för kontakten mellan sjukhuskola, ordinarie skola och hemkommunen. De ska innehålla hantering för:

Börja i undervisningen

I samband med att eleven börjar i sjukhuskolan ska ansvarig lärare meddela detta skriftligt till

- elevens rektor i ordinarie skola
- ansvarig rektor för sjukhuskolan

Notera att sekretesslagstiftningen oftast kräver vårdnadshavares medgivande innan det går att meddela skolan med namn och personuppgifter.

Pågående undervisning

Läraren på sjukhuskolan ska ha kontinuerlig kontakt med elevens ordinarie skola (rektor och huvudlärare/mentor) samt elevens vårdnadshavare.

Ordinarie skolas rektor och huvudlärare/mentor ska förse sjukhuskolans lärare med underlag och information som underlättar undervisningen.

Avslut

Sjukhuskolans lärare ska förbereda eleven, den ordinarie skolan och vårdnadshavare på återgången till den ordinarie skolan.

§ 8 UPPFÖLJNING AV ÖVERENSKOMMELSEN

KSL ansvarar för uppföljning av överenskommelsen, första gången senast två år efter att den börjat gälla.

§ 9 GILTIGHETSTID OCH UPPSÄGNING

Överenskommelsen gäller efter beslut i ansvarig nämnd och tillsvidare. Beslut i ansvarig nämnd om antagande av överenskommelse är att likställas med undertecknande.

Överenskommelsen gäller då samtliga 26 kommuner beslutat att delta.

Uppsägning av överenskommelsen ska ske genom beslut i ansvarig nämnd och KSL ska delges kopia på protokollet där beslutet framgår. Kommunen ska betala kostnaderna för den särskilda undervisningen vid sjukhuset det innevarande året och nästkommande år.

Om en kommun säger upp överenskommelsen ska KSL arbeta fram ett nytt förslag.

Exempel på kostnadsfördelning år 2012

Totalkostnad utöver statsbidraget år 2012 var 3,7 miljoner kronor. Fördelat på antal barn per kommun i åldern 7-18 år enligt statistik från SCB. Kostnaden varierar för varje år.

	Antal barn 7-18 år 2012	Kostnad per kommun år 2012
Botkyrka	13 241	172 698
Danderyd	5 738	74 839
Ekerö	4 595	59 944
Haninge	11 687	152 430
Huddinge	15 788	205 918
Järfälla	10 042	130 975
Lidingö	7 063	92 120
Nacka	14 618	190 658
Norrtälje	7 137	93 086
Nykvarn	1 668	21 755
Nynäshamn	3 680	47 997
Salem	2 847	37 133
Sigtuna	6 336	82 638
Sollentuna	10 940	142 687
Solna	5 811	75 791
Stockholm	97 189	1 267 605
Sundbyberg	4 093	53 384
Södertälje	12 917	168 472
Tyresö	7 534	98 264
Täby	10 610	138 383
Upplands Väsby	5 828	76 013
Upplands-Bro	3 575	46 628
Vallentuna	5 323	69 426
Vaxholm	1 971	25 707
Värmdö	6 760	88 169
Österåker	6 696	87 282
Totalt	283 687	3 700 000
		13.04 per barn